

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13.04.2016, sp. zn. 8 Tdo 267/2016, ECLI:CZ:NS:2016:8.TDO.267.2016.1

Číslo: 49/2016

Právní věta: Jestliže se trestného činu zpronevěry podle § 206 odst. 1 tr. zákoníku dopustil advokát tím, že si přisvojil cizí finanční prostředky, které převzal do úschovy na základě smlouvy o úschově podle § 747 odst. 1, 2 obč. zák. (§ 2402 až 2408 o. z.), spáchal tento čin jako osoba, která má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného podle § 206 odst. 4 písm. b) tr. zákoníku, neboť smlouva o úschově zakládá konkrétní rozsah povinnosti opatrovat uschovanou věc a jejím obsahem je primárně povinnost nakládat s uschovanou věcí tak, aby nedošlo k jejímu poškození nebo zničení, a současně jde o povinnost vyplývající i z § 56a zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů, podle něhož je advokát povinen uvedené věci převzaté do správy (tedy i úschovy) uložit na zvláštní účet.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 13.04.2016

Spisová značka: 8 Tdo 267/2016

Číslo rozhodnutí: 49

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Zpronevěra, Zvlášť uložená povinnost hájit zájmy poškozeného

Předpisy: § 206 odst. 1 tr. zákoníku
§ 206 odst. 4 písm. b) tr. zákoníku

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněného JUDr. I. Č. proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 9. 2015, sp. zn. 9 To 71/2015, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 3 T 13/2013

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 9. 7. 2015, sp. zn. 3 T 13/2013, byl obviněný I. Č. uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 206 odst. 1, odst. 4 písm. b), odst. 5 písm. a) tr. zákoníku, kterého se dopustil skutkem popsáním tak, že na základě smlouvy o zprostředkování mezi L. I., s. r. o., (dále „společnost L.“), a J. S. uzavřel v P. dne 30. 7. 2012 jako advokát a schovatel se společností L. v postavení složitele a J. S. v postavení beneficienta smlouvy o úschově finanční částky 14 000 000 Kč, určené na nákup nemovitosti, nebytového prostoru v P., kdy částku 100 000 Kč přijal dne 30. 7.

2012 v hotovosti a částka 13 900 000 Kč byla poukázána na jeho účet u UniCredit Bank, a. s., který používal v rozporu s usnesením představenstva České advokátní komory o provádění úschov peněz jako běžný účet, a v rozporu se smlouvou o úschově a bez vědomí a souhlasu složitele následnými finančními transakcemi snížil zůstatek na účtu pod částku odpovídající přijaté úschově, poté, co společnost L. požádala v souladu se smlouvou o úschově o navrácení složené částky, jí uhradil po urgencích dne 2. 5. 2013 pouze částku 1 000 000 Kč, společnosti L. tak způsobil škodu ve výši 13 000 000 Kč, po zahájení trestního stíhání vrátil dne 24. 9. 2013 další částku ve výši 240 000 Kč, zbývající část úschovy ve výši 12 760 000 Kč použil nezjištěným způsobem pro vlastní potřebu.

2. Za tento trestný čin byl obviněný odsouzen podle § 206 odst. 5 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání sedmi let, pro jehož výkon byl podle § 56 odst. 3 tr. zákoníku zařazen do věznice s dozorem. Podle § 73 odst. 1, 3 tr. zákoníku mu byl dále uložen trest zákazu činnosti, spočívající v zákazu výkonu advokacie na dobu deseti let.

3. Vrchní soud v Praze jako soud odvolací usnesením ze dne 16. 9. 2015, sp. zn. 9 To 71/2015, odvolání obviněného podané proti shora citovanému rozsudku podle § 256 tr. ř. zamítl.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

4. Proti tomuto usnesení odvolacího soudu podal obviněný prostřednictvím obhájce s odkazem na dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. dovolání, v jehož podstatné části uvedl argumenty, o něž opíral již své odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně. Rozvedl však i další skutečnosti, jimiž vznesl výhrady proti právní kvalifikaci podle § 206 odst. 1, odst. 4 písm. b), odst. 5 písm. a) tr. zákoníku, kdy předně vytykal použití kvalifikačního znaku zločinu zpronevěry podle odstavce 4 písm. b) § 206 tr. zákoníku, podle něhož se měl činu dopustit jako „osoba, která má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného“. Své námitky soustředil na judikaturu zabývající se výkladem tohoto znaku, a to konkrétně na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 4. 2010, sp. zn. [6 Tdo 110/2010](#), nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 1. 1991, sp. zn. [1 To 95/90](#) (uveřejněné pod č. 28/1992 Sb. rozh. tr.), podle nichž za osobu, která má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného, je možno považovat jen takového pachatele, u kterého podle jeho pracovního, funkčního anebo jiného právního vztahu k poškozenému je hlavní úlohou péče o zabezpečení zájmů poškozeného, přičemž taková zvláštní povinnost může vyplývat z právního předpisu nebo ze smlouvy (plné moci), anebo na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 2. 2004, sp. zn. [5 Tdo 1454/2003](#), a ze dne 17. 12. 2008, sp. zn. [5 Tdo 1480/2008](#). Podle obviněného v duchu těchto názorů nelze uvedenou povinnost automaticky vyvozovat z prostého faktu, že určitá osoba má smluvně nebo zákonem stanovenou povinnost opatrovat nebo spravovat majetek poškozeného. Poukázal dále na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 1. 1991, sp. zn. [1 To 95/90](#) (uveřejněné pod č. 28/1992 Sb. rozh. tr.), a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 10. 2012, sp. zn. [4 Tdo 1140/2012](#), označující za takovou osobu správce konkursní podstaty úpadce. Ve smyslu těchto rozhodnutí měl obviněný za to, že pod tento kvalifikační znak nelze zahrnout advokáta, který nezastupuje mandanta na základě udělené generální plné moci, nýbrž plní pouze jednorázový pokyn účastníka smlouvy, resp. účastníků smlouvy, aniž by k těmto účastníkům měl jiný, širší vztah a skutečně uloženu povinnost hájit jejich zájmy v rozsahu požadovaném trestním zákoníkem. Poukázal na to, že advokátní úschova neplní stejné cíle jako úschova soudní, protože advokát zde nemá odlišné postavení od jakékoli jiné třetí osoby, u níž se účastníci určitého právního vztahu dohodnou uložit své finanční prostředky, a to i přesto, že advokát má sice svým vrcholným stavovským orgánem uloženo, jak má v takovýchto případech postupovat, avšak nestaví ho to do pozice osoby, která má uloženu zvláštní povinnost hájit zájmy poškozeného. Protože v projednávané věci nejednal na základě generální plné moci v přímém zastoupení poškozeného, nemohl se dopustit zločinu zpronevěry podle § 206 odst. 4 písm. b) tr. zákoníku. Tím se neztotožnil se závěrem Vrchního soudu v Praze uvedeným v přezkoumávaném usnesení, že v případě advokáta je tento kvalifikační znak naplněn vždy.

5. V návaznosti na uvedené úvahy obviněný poukázal na § 1 až § 3 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon č. 85/1996 Sb.“), upravující rámec právní služby, z něhož se vyčleňují ustanovení § 56 a § 56a zákona č. 85/1996 Sb., jež jsou systematicky zařazena ve společných, přechodných a závěrečných ustanoveních zákona o advokacii, podle čehož obviněný usoudil, že takováto činnost není zahrnována do oblasti „poskytování právních služeb“, k nimž jsou oprávněny pouze subjekty zmíněné v § 2 citovaného zákona. Jelikož se zde hovoří o oprávnění spravovat cizí majetek, včetně výkonu funkce insolvenčního správce podle zvláštního právního předpisu, jde o činnost spíše ekonomickou než právní. Přímo v zákoně nejsou uvedeny povinnosti advokáta při takovéto činnosti, § 56a odst. 4 zákona č. 85/1996 Sb. odkazuje na stavovský předpis, jímž se rozumí usnesení představenstva České advokátní komory č. 7/2004 Věstníku ze dne 28. 6. 2004 o provádění úschov peněz, cenných papírů nebo jiného majetku klienta advokátem (ve znění poslední novelizace usnesením představenstva ČAK ze dne 13. 1. 2015). I z tohoto předpisu je zřejmé, že neupravuje „správu majetku klienta“ v celém rozsahu, ale pouze jeden aspekt činnosti advokáta, a to úschovu peněz, cenných papírů nebo jiného majetku klienta. Stanoví se zde způsob, jakým advokát postupuje, a jde tedy spíše o technickou normu postupu advokáta než o stanovení výslovně uložené povinnosti advokáta hájit zájmy poškozeného (klienta) nad rámec obecné povinnosti dodržovat uzavřenou smlouvu, jakou má jakýkoli účastník smlouvy.

6. Tímto výkladem obviněný doložil svůj názor, že povinnost „hájit zájmy poškozeného“ je povinností mnohem širší a komplexnější než otázka převzetí peněz do úschovy s pokynem, kdy, za jaké situace a komu je vydat. Hájit zájmy poškozeného znamená celý souhrn možných postupů, k nimž je takto pověřená osoba povinna v rámci zajištění zájmu poškozeného, a nelze takovým způsobem vykládat jednorázový úkon, tedy splnění pokynu klienta. Dovolatel z těchto důvodů Vrchnímu soudu v Praze vytkl, že se dostatečně z naznačených hledisek naplněním uvedeného kvalifikačního znaku nezabýval, přestože měl zkoumat, zda pachatel porušil výslovnou povinnost starat se o zájmy poškozeného ve větší míře, než je běžná povinnost naložit se svěřenou věcí v souladu s pokyny osoby, která mu takovou věc svěřila. Protože Nejvyšší soud dosud tuto otázku ve své rozhodovací praxi neřešil, měl by se jí ve smyslu uvedených výhrad v této věci zabývat.

7. Obviněný však své námitky vznesl i proti základní skutkové podstatě trestného činu zpronevěry podle § 206 odst. 1 tr. zákoníku proto, že v jeho věci se jedná výhradně o vztah občanskoprávní, který již byl řešen rozhodnutím Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 29. 5. 2014, sp. zn. 26 C 181/2013. Nepopřel, že uzavřel smlouvu o úschově, převzal částku 14 000 000 Kč, kterou uložil na svůj běžný advokátní účet u UniCredit Bank, a. s., z něhož ji převedl na účet zřízený u Erste bank v B., avšak s tím, že se tímto jednáním nedopustil trestného činu zpronevěry, byť nejednal v souladu s příslušným usnesením představenstva České advokátní komory o provádění úschov peněz, podle něhož měl zřídit samostatný podúčet. Samotná skutečnost, že tak neučinil, ještě neznamená, že jde o trestný čin. Poté, co získal určité informace o tom, že společnost UniCredit Bank, a. s., je v nějakých potížích, učinil uvedený převod, aniž by si uvědomil, že by k účtu neměla mít přístup žádná další osoba. V tomto směru jednal nedbale, avšak s důvěrou v dotyčnou osobu, neboť neměl žádný důvod k úvaze, že by snad mohla vybrat finanční prostředky z účtu bez jeho vědomí a dostat tak finanční prostředky z jeho dispozice. Byl přesvědčen, že v případě splnění účelu úschovy bude schopen ze zmíněného účtu finanční prostředky vyplatit v souladu se smlouvou, zvláště za situace, když nebylo prokázáno, že by finanční prostředky z účtu u maďarské banky on nebo někdo jiný na jeho pokyn či s jeho souhlasem vyvedl. Úvaha soudu, že tyto prostředky byly použity pro potřeby invalidní dcery obviněného, nemá sebemenší oporu v provedených důkazech.

8. Soudům rovněž vytkl, že neprovedly žádný důkaz, který by prokazoval subjektivní stránku, a zdůraznil, že ne každá dispozice, která je v rozporu s pokynem složitele, musí být trestným činem zpronevěry (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 14. 12. 1956, sp. zn. [1 Tz 299/56](#), uveřejněné pod č. 18/1957 Sb. rozh. tr., či rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 12. 2001, sp. zn. [3 Tz](#)

[267/2001](#)). Považoval za prokázané, že nejednal v úmyslu peníze si trvale ponechat, a proto poukázal na možnost posouzení svého jednání podle jiného ustanovení, např. jako přečin neoprávněného užívání cizí věci podle § 207 tr. zákoníku, jenž výjimečně připouští i jednání pachatele, který si ponechal určité finanční prostředky s úmyslem je vrátit v nejbližší době. Pro nedostatek provedeného dokazování zaměřeného na objasnění znaků uvedené skutkové podstaty, nelze na možnou aplikaci ustanovení § 206 tr. zákoníku usuzovat především proto, že soud neporovnával například úrokové sazby u jeho běžného advokátního účtu a u účtu založeného v maďarské Erste Bank. Jako důvod, proč je těžko představitelné, aby uvedenou částku zpronevěřil, uvedl svůj důchodový věk, invalidní dceru, nepříliš hodnotné nemovitosti, vázanost k určitému místu a osobám, o které musí pečovat. Ve svém jednání navrhl spatřovat trestný čin nedbalostní, pramenící z porušení stavovských předpisů a nedbalého přístupu ke zřízení úschovního účtu.

9. V závěru dovolání obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil usnesení Vrchního soudu v Praze, popřípadě i rozsudek Městského soudu v Praze, a těmto soudům uložil obstarat jím navržené důkazní prostředky a provést jimi důkaz, a pro případ, že by byla shledána jeho vina, aby vyslovil závazný právní názor, který by byl v souladu s argumentací obviněného rozvedenou ve vztahu k § 206 odst. 4 písm. b) tr. zákoníku.

10. K podanému dovolání se vyjádřilo Nejvyšší státní zastupitelství prostřednictvím u něj působící státní zástupkyně, podle níž v dovolání uplatněné námitky jsou pouhým opakováním výhrad z předchozích stadií trestního řízení i v řádném opravném prostředku, aniž by obsahovaly nová tvrzení. V té souvislosti poukázala na setrvalou rozhodovací praxi dovolacího soudu v obdobných případech, podle níž dovolání založené na opakování stejných výhrad, které již byly marně vzneseny v řízení o řádném opravném prostředku a soud se s nimi dostatečně a správně vypořádal, je takové dovolání zpravidla odmítáno jako zjevně neopodstatněné, což považuje za případné i v této věci. V návaznosti na dovolací argumentaci obviněného odkázala na hodnocení provedených důkazů popsané v odůvodnění rozhodnutí nalézacího soudu, na jehož podkladě dospěl ke správným skutkovým a posléze i právním závěrům. Soud druhého stupně se rovněž důkladně a správně zabýval výhradami v odvolání. Protože přezkoumávané usnesení odvolacího soudu není rozhodnutím, které by spočívalo na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení, a bylo řádně objasněno, že zjištěným jednáním obviněný naplnil znaky zločinu, jímž byl uznán vinným, a státní zástupkyně neshledala vady ve smyslu dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., navrhla, aby Nejvyšší soud jeho dovolání jako zjevně neopodstatněné podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl.

11. Na toto vyjádření Nejvyššího státního zastupitelství, jež bylo zasláno obhájci dovolatele, obviněný reagoval pouze tím, že odkázal na obsah svého dovolání, na němž setrval.

III.

Přípustnost dovolání

12. Když Nejvyšší soud jako soud dovolací shledal, že dovolání obviněného je přípustné podle § 265a odst. 1, odst. 2 písm. h) tr. ř., bylo podáno osobou oprávněnou podle § 265d odst. 1 písm. b), odst. 2 tr. ř., v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.), posuzoval, zda uplatněné námitky obsahově korespondují s označeným důvodem podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., neboť jen na podkladě dovolání relevantně opřené o některý ze zákonem v § 265b tr. ř. taxativně vymezených dovolacích důvodů lze napadená rozhodnutí a řízení jim přecházející podrobit věcnému přezkoumání.

13. Vzhledem k tomu, že obviněný dovolání opřel o důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., jenž lze použít, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení, Nejvyšší soud podle obsahu podaného dovolání shledal, že obviněný této

zákonné podmínce dostál, neboť napadeným rozhodnutím vytýkal právní vady vážící se výhradně k nesprávnosti použité právní kvalifikace. Zásadními výhradami obviněného jsou námitky proti tomu, že soud čin jemu kladený za vinu, jehož základní skutečnosti doznal, nesprávně právně kvalifikoval jako zločin zpronevěry podle § 206 odst. 1, odst. 4 písm. b), odst. 5 písm. a) tr. zákoníku, což koresponduje s § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., a proto se dále zabýval tím, zda jsou tyto námitky opodstatněné.

IV. Důvodnost dovolání

14. Nejprve je třeba připomenout, že obviněným v dovolání uplatněné námitky se ve svém obsahu shodují s tvrzeními rozvedenými v řádném oprávněném prostředku, na něž již reagoval v nyní přezkoumávaném rozhodnutí Vrchní soud v Praze jako soud odvolací. Z odůvodnění přezkoumávaného rozhodnutí vyplývá, že odvolací soud se přiléhavě vypořádal se všemi znaky jak základní skutkové podstaty trestného činu zpronevěry podle § 206 odst. 1 tr. zákoníku, tak i s okolnostmi tvořícími kvalifikační znaky tohoto trestného činu, zejména ve vztahu k okolnosti vyjádřené v § 206 odst. 4 písm. b) tr. zákoníku, a rovněž vyloučil opodstatněnost obviněným uplatněného požadavku na právní posouzení jeho činu podle § 207 tr. zákoníku. Jen pro úplnost lze připomenout argumentaci uvedenou na stranách 3 až 5 tohoto usnesení, kde se odvolací soud zabýval úmyslem obviněného a se zřetelem na skutkově prokázané okolnosti poukázal na to, že obviněný se svěřenými finančními prostředky „nakládal zcela v rozporu se svými povinnostmi advokáta, když je bez jakékoliv opory v příslušné smlouvě a bez souhlasu složitele převedl na bankovní účet třetí osoby, navíc založený v cizím státě (tj. na účet R. P. vedený u Erste Bank v B.)“. Za nikoli významnou považoval námitku obviněného, že nebylo zkoumáno, kdo dále s účtem v Erste Bank nakládal, protože obviněný „si přisvojil peněžní prostředky již převodem peněz na zmíněný zahraniční bankovní účet“. Odvolací soud nepřisvědčil ani tomu, že by šlo o dispozici pouze přechodnou, neboť za rozhodující považoval to, že „uvedeným jednáním obviněný zcela zmařil účel, pro který mu byly peněžní prostředky svěřeny“.

15. Ve vztahu k tomu, že by se nejednalo o kvalifikační znak ve smyslu § 206 odst. 4 písm. b) tr. zákoníku, odvolací soud vysvětlil, že „účelem svěřených peněz do advokátní úschovy není pouze zajištění výplaty peněz oprávněné osobě, nýbrž především poskytnutí garance zvýšené ochrany práv a oprávněných zájmů jednotlivých smluvních stran odlišných od advokáta. Právě advokát zde vystupuje jako osoba, která má svým postavením a důvěryhodností takovou záruku poskytnout. Rovněž v projednaném případě jsou obdobná očekávání ze strany poškozených patrná a je nepochybné, že bez nich by byly předmětné smlouvy koncipovány zcela jinak“.

16. Odvolací soud se zabýval i výhradami obviněného soustředěnými k jeho tvrzení ohledně důvodu jeho počínání, především co se týká změny bankovního domu a účtu, a lze jen ve stručnosti uvést, že ani jim nepřisvědčil, protože problémy s nestabilitou UniCredit Bank, v níž měl v České republice peníze uloženy, se týkaly Itálie v roce 2011, tedy šlo o okolnosti nedopadající v daném čase na místní poměry. Současně zdůraznil, že i kdyby tomu tak bylo, byl obviněný povinen takovou okolností podle smluvních podmínek uvést a klienta o ní informovat, což však neučinil. Přitom odvolací soud poukázal i na časové souvislosti, zejména že peníze byly složeny na uvedený účet dne 9. 8. 2012 a k bezhotovostním převodům bez vědomí složitele došlo již během čtyř dnů od 14. 8. do 17. 8. 2012. V souladu se soudem prvního stupně zdůraznil, že převedením peněz na účet R. P. u Erste Bank v B. šlo o zahraniční účet, k němuž měla dispoziční oprávnění pouze třetí osoba, a že od doby, kdy peníze měly být poškozenému nejpozději vráceny, tj. dne 31. 3. 2013, obviněný jejich vrácení peněz nezajistil a navíc opakovaně lživě informoval svědka J. S. a utvrzoval ho, že po složení peněz do úschovy předmět úschovy nedoznal změn, a obdobně klamavě se choval i k Mgr. A. A.

17. Dostatečně Vrchní soud vysvětlil i správnost použité právní kvalifikace ve vztahu k okolnosti

podmiňující použití vyšší trestní sazby podle § 206 odst. 4 písm. b) tr. zákoníku, a to zejména s odkazem na ustanovení § 16 odst. 1, 56 a 56a zákona č. 85/1996 Sb. s důrazem na to, že obviněný v posuzované věci jednal na základě uzavřené smlouvy o úschově finanční částky 14 000 000 Kč, nacházel se proto v postavení odpovědné osoby, jejíž hlavní povinnost hájit zájmy poškozeného vyplývala z jejího právního vztahu při poskytování právní služby advokátem klientovi, konkretizované uzavřenou smlouvou o úschově. Šlo o jedinou a hlavní povinnost, kterou jako advokát převzal na jejím základě (viz strany 5 a 6 rozhodnutí).

18. Nejvyšší soud se s uvedenými argumenty soudů nižších stupňů ztotožnil a z podnětu podaného dovolání nejprve k námitkám obviněného vůči použité právní kvalifikaci podle § 206 odst. 1, odst. 4 písm. b), odst. 5 písm. a) tr. zákoníku považuje za potřebné uvést, že se tohoto zločinu zpronevěry dopustí ten, kdo si přisvojí cizí věc, která mu byla svěřena, spáchá-li takový čin jako osoba, která má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného, a způsobí takovým činem škodu velkého rozsahu, tj. škodu dosahující nejméně částky 5 000 000 Kč. S ohledem na prokázaná skutková zjištění a odůvodnění přezkoumávaných rozhodnutí nezjistil v právních závěrech vytykaných dovoláním žádné vady, naopak shledal, že soudy postupovaly v souladu se zákonem i obecně uznávanou judikaturou.

19. K výhradám obviněného, že nejde o trestný čin zpronevěry, protože nebyla naplněna základní skutková podstata tohoto trestného činu, je třeba zdůraznit, že s ohledem na shora popsána skutková zjištění tato mají základ v provedeném dokazování, zejména v obsahu smlouvy o úschově, podle níž byl obviněný povinen finanční prostředky, které byly předmětem úschovy, použít jen k předem sjednanému a přesně vymezenému účelu (důvodem úschovy byla složitelem plánovaná koupě nemovitosti na P. 1), a to na základě přesně stanovených podmínek, za nichž mělo posléze dojít k vyplacení složené finanční částky (článek 3. předmětné smlouvy o úschově). K okamžiku, kdy byly splněny podmínky pro uvolnění finančních prostředků z důvodu, že nedošlo k realizaci koupě nemovitosti, byl obviněný jako schovatel povinen postupovat v souladu s bodem 3. 1 c) smlouvy, což obviněný nesplnil, peníze nevrátil a na tuto výzvu reagoval řadou e-mailových přípisů právní zástupkyni složitele, v nichž ji ubezpečoval o tom, že tyto peníze budou v plné výši poukázány na účet složitele. Dokonce i zcela lživě uváděl, že se tak již stalo, což doložil kopií jednorázového příkazu k platbě částky ve výši 14 000 000 Kč ze svého účtu u UniCredit Bank ze dne 19. 4. 2013, ačkoli se na tomto účtu potřebná částka ani nenacházela, neboť již ve dnech 14. 8. až 17. 8. 2012 celou tuto částku postupnými převody převedl na účet R. P. vedený u pobočky Erste Bank v B. v Maďarsku (viz transakce na účtu UniCredit Bank). Kromě částky ve výši 1 000 000 Kč, kterou obviněný poškozenému (složiteli) uhradil na základě urgencí až dne 2. 5. 2013, a později po zahájení trestního stíhání dne 24. 9. 2013 uhradil částku 240 000 Kč, zbylé prostředky z uschované částky nevrátil a užil je neznámým způsobem.

20. Jestliže v takto zjištěném jednání soudy shledaly přisvojení si cizí věci ve smyslu § 206 odst. 1 tr. zákoníku, je vhodné nad rámec jimi uvedené argumentace uvést, že se jí rozumí získání možnosti trvalé dispozice s věcí, která byla pachateli svěřena. Zcela správně dovodily, že šlo o cizí věc, která byla obviněnému svěřena, protože mu byla odevzdána do faktické moci (do držení nebo do dispozice), a ve smlouvě o úschově bylo přesně stanoveno, jak s ní má nakládat. Obviněný proto s takto svěřenými prostředky nemohl nakládat podle vlastního uvážení, ale vždy jen v tom rozsahu, který je daný či určený rámcem a rozsahem svěření. Nebylo rozhodné, jak poté, co si věc přisvojil, s ní skutečně naložil (srov. k tomu přiměřeně usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 1. 2004, sp. zn. [11 Tdo 40/2004](#), uveřejněné pod č. 14/2006-II. Sb. rozh. tr.).

21. V daném případě obviněný zneužil finanční prostředky svěřené mu do advokátní úschovy na základě smlouvy o úschově, která byla podle občanského zákoníku účinného v době činu (zákon č. 40/1964 Sb., ve znění do 31. 12. 2013, dále jen „obč. zák.“) upravena v § 747 odst. 1, 2 obč. zák., podle něhož smlouvou o úschově vznikne složiteli právo, aby schovatel movitou věc od něj do úschovy převzatou řádně opatroval. V daném případě nebyly splněny podmínky, aby se obviněný

mohl od sjednaného způsobu opatrování věci odchýlit, což lze výjimečně, jen pokud to vyžadují významné okolnosti věci. V projednávané věci však žádné takové mimořádné okolnosti nenastaly, a proto bylo základní povinností obviněného jako schovatele řádné, pečlivé opatrování věci, která byla převzata do úschovy. Ze všech uvedených důvodů, jež soudy správně v odůvodnění svých rozhodnutí rozvedly, a zejména odvolací soud v potřebné míře vysvětlil, bylo nepochybně objasněno, že obviněný zcela v rozporu s účelem svěřeni peníze z úschovního účtu převedl na soukromý bankovní účet třetí osoby vedený v zahraničí, k němuž měla dispoziční oprávnění pouze tato třetí osoba označená jako R. P. Jeho jednání tak bylo záměrné a vedené s jasným účelem si svěřené prostředky ponechat. Subjektivní stránkou se soudy, jak je výše uvedeno, zabývaly a pro úvahy, že jde o úmyslné jednání, vycházely nejenom ze samotné neoprávněné finanční transakce, již obviněný, vědom si všech svých povinností a důsledků, peníze vyvedl z úschovního účtu, ale i z jeho chování poté, co došlo k dokonání činu (odvolací soud dokonání činu vymezil momentem, kdy obviněný peníze převedl na jiný účet), kdy nereagoval na četné urgence poškozené společnosti L., anebo se lživými sděleními vyhýbal dobrovolnému vrácení částky (srov. stranu 4, 5 přezkoumávaného usnesení odvolacího soudu). Nebylo se proto možné ztotožnit s výhradami obviněného, že soudy subjektivní stránku nezkoumaly, že se nezabývaly tím, zda jeho úmysl směřoval k přivlastnění si uvedených částek, neboť na všechny tyto okolnosti přílehlavě především odvolací soud reagoval a správnost závěrů soudu prvního stupně nejenom právních, ale i skutkových vztahujících se k subjektivní stránce, v potřebné míře vyložil.

22. Nejvyšší soud ze všech těchto důvodů shledal správným závěr, že obviněný naplnil základní skutkovou podstatu trestného činu zpronevěry podle § 206 odst. 1 tr. zákoníku (k tomu přiměřeně srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 11. 2015, sp. zn. [8 Tdo 1069/2015](#), uveřejněné pod č. 17/2016 Sb. rozh. tr.).

23. Nejvyšší soud k námitkám obviněného směřujícím proti použití kvalifikačního znaku podle § 206 odst. 4 písm. b) tr. zákoníku, tzn. spáchání činu „jako osoba, která má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného“, poukazuje na správnost závěrů, jež k této výhradě obdobně uvedené v odvolání rozvedl odvolací soud na straně 5 a 6 přezkoumávaného rozhodnutí. K jeho jinak správným úvahám považuje za vhodné uvést, že za osobu, jež „má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného“, je třeba považovat toho, kdo má kromě obecné povinnosti (stanovené v odstavci 1 § 206 tr. zákoníku) zvlášť (mimo předmět svěřeni) upravenou povinnost hájit zájmy osoby poškozené trestným činem zpronevěry. Tato povinnost je dána u pachatele, u kterého je podle jeho pracovního, funkčního nebo jiného právního vztahu k poškozenému hlavním úkolem péče o zabezpečení zájmů poškozeného (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 1. 1991, sp. zn. [1 To 95/90](#), uveřejněné pod č. 28/1992 Sb. rozh. tr.).

24. Dosavadní judikatura se uvedeným kvalifikačním znakem zabývala v řadě rozhodnutí, z nichž lze poukázat na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 4. 2010, sp. zn. [6 Tdo 110/2010](#), ze dne 25. 2. 2004, sp. zn. [5 Tdo 1454/2003](#), ze dne 17. 12. 2008, sp. zn. [5 Tdo 1480/2008](#), ze dne 15. 10. 2012, sp. zn. [4 Tdo 1140/2012](#). Z nich vyplývá, že v rámci posuzování existence tohoto znaku v jednotlivých případech bude třeba, aby byl vyjádřen ve specifickém zákonném či smluvním ustanovení, jež by podrobně konkretizovalo jak způsob, jakým by měly být hájeny zájmy poškozeného, tak i povahu těchto zájmů. Současně je nutné, aby v naznačeném smyslu zcela jasně a úzce vymezená povinnost byla výslovně vázána na určitou osobu, která musí vykonávat stanovenou činnost ve prospěch konkrétního subjektu a hájit jeho zájmy ve snaze docílit maximální ochranu tomuto majetku, aby nedocházelo k jeho bezdůvodnému snižování, v některých případech může spočívat i ve snaze o jeho zvětšení (např. skladník má zvláštní povinnost opatrovat uskladněné zboží a manipulovat s ním výlučně v souladu s příslušnými dodacími, přejímacími či vydávacími listinami a způsob, jakým má nakládat s jemu svěřeným majetkem, je pak stanoven většinou pracovní smlouvou ve spojení s interními předpisy podniku, organizace nebo obchodní společnosti, obdobně např. správce nemovitosti, obchodník na kapitálovém trhu, správce účtu aj.). V žádném případě však zvlášť

uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného nebude možné dovést u vedoucího pracovníka, jednatele obchodní společnosti, předsedy představenstva akciové společnosti, případně jiných osob pouze na základě jejich postavení ve vedoucí funkci či v čele podniku a jemu podobného subjektu. Současně zde bylo ve vztahu k advokátům vymezeno, že účelem advokátní úschovy je mimo jiné zvýšená garance ochrany práv a oprávněných zájmů dotčených smluvních stran, které jsou odlišné od osoby advokáta. Pokud tedy advokát bez souhlasu smluvních stran vyjme peněžní prostředky uložené v advokátní úschově, dojde tímto jednáním ke zmaření zmíněného účelu (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 2013, sp. zn. [3 Tdo 947/2013](#)).

25. Stejně, resp. obdobné právní posouzení uvedené okolnosti bylo aplikováno i v případě zpronevěřené advokátní úschovy ve věci vedené u Nejvyššího soudu pod sp. zn. [8 Tdo 1069/2015](#) (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 11. 2015, sp. zn. [8 Tdo 1069/2015](#), uveřejněné pod č. 17/2016 Sb. rozh. tr.).

26. V projednávané věci jde o situaci, kdy obviněný jako advokát na základě smlouvy o úschově přijal od schovatele finanční částku, se kterou naložil v rozporu se způsobem svěřeni, a svěřiteli ji nevrátil. Uvedený vztah mezi poškozeným jako svěřitelem a obviněným jako advokátem, jenž přijal do své úschovy jako schovatel na základě smlouvy o úschově finanční prostředky, je právě takovým vztahem, z něhož „zvláště uložená povinnost hájit zájmy poškozeného“ vyplývá.

27. Tato povinnost má jak zákonný, tak i smluvní podklad. Podstatou je smluvní stránka, neboť jde o vztah mezi advokátem a jeho klientem, který sice není založen generální plnou mocí k zastupování v právní věci, jak naznačil v dovolání obviněný, ale smlouvou o úschově, jejíž podmínky stanoví zákon, který upravuje práva a povinnosti advokáta i režim advokátní úschovy.

28. Smlouva o úschově byla podle občanského zákoníku účinného v době činu upravena v § 747 odst. 1, 2 obč. zák. (srov. § 2402 až § 2408 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, účinného od 1. 1. 2014, dále jen „o. z.“), podle něhož smlouvou o úschově vznikne složiteli právo, aby schovatel movitou věc od něj do úschovy převzatou řádně opatroval. Podle § 749 odst. 1, 2 obč. zák. má schovatel povinnost převzatou věc opatrovat dohodnutým způsobem, a nebyla-li dohoda o způsobu úschovy uzavřena, povinnost ji opatrovat pečlivě, jakož i vrátit věc složiteli na požádání i před uplynutím sjednané doby úschovy, když sám nebyl oprávněn vrátit ji dříve, ledaže věc nemůže pro nepředvídatelnou okolnost bezpečně nebo bez vlastní škody opatrovat.

29. Již z takto vymezených podmínek je zřejmé, že smlouva o úschově stanoví, že základní povinností schovatele je řádné, pečlivé opatrování věci, která byla převzata do úschovy. Schovatel je povinen vrátit věc složiteli ihned po uplynutí doby, na kterou byla úschova sjednána, a složitel je povinen věc převzít. Složitel je však oprávněn žádat vrácení věci kdykoliv, tedy i před uplynutím sjednané doby, a to z jakéhokoliv důvodu či pohnutky. Vracena musí být ta věc, která byla předána do úschovy (tím se rozumí také to, že bude vrácena vcelku, nikoliv po částech), nemůže být poskytnuto jiné, náhradní plnění, třeba v penězích. Schovatel je povinen vrátit věc na místě ve smlouvě sjednaném. Není-li takto místo určeno nebo nevyplývá-li toto místo ze zvláštní povahy věci (movité věci jako mobiliář v domě), pak na místě, kde má schovatel sídlo nebo bydliště (srov. FIALA, J. a kol. Občanský zákoník. Komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2009, s. 1692).

30. V přezkoumávané věci byla taková smlouva o úschově, jak je výše uvedeno, sjednána a v souladu s jejím zákonným vymezením byly i stanoveny podmínky, za nichž má úschova předmětné částky probíhat. Uvedeným způsobem uzavřená smlouva o úschově založila pro obviněného jako advokáta zvláště uloženou povinnost opatrovat prostředky složené do úschovy jako obligační povinnost ze závazku založeného tímto smluvním vztahem.

31. Rovněž je vhodné k námitkám obviněného poukázat na obecné povinnosti advokáta vymezené v §

56a zákona č. 85/1996 Sb., podle něhož peníze, cenné papíry nebo jiný majetek přijatý advokátem do správy je advokát povinen uložit na zvláštní účet u banky nebo u jiné osoby oprávněné podle zvláštních právních předpisů k přijímání vkladů nebo ke správě cenných papírů anebo jiného majetku. Ve věci advokátních úschov na uvedenou povinnost navazuje i usnesení představenstva České advokátní komory č. 7/2004 ze dne 28. 6. 2004, o provádění úschov peněz, cenných papírů nebo jiného majetku klienta advokátem, ve znění pozdějších změn a doplňků, které stanoví v článku 2 odst. 4 (ve znění účinném v době spáchání skutku), že pokud ve smlouvě uzavřené s klientem (čl. 1 odst. 1) není stanoveno jinak, veškeré prostředky musí být klientovi vyplaceny okamžitě nebo v nejbližším termínu, který pro výplatu stanoví banka v podmínkách pro vedení účtu, anebo za podmínek odsouhlasených klientem. O podmínkách banky pro výplatu prostředků advokát klienta informuje před převzetím prostředků do úschovy. Nestanoví-li právní předpis jinak, vyplatí advokát klientovi na základě jeho žádosti prostředky uložené na účtu některým ze způsobů uvedených v článku 2 odst. 1 písm. a) až c).

32. Na základě uvedeného lze uzavřít, že jestliže se trestného činu zpronevěry podle § 206 odst. 1 tr. zákoníku dopustil advokát tím, že si přisvojil cizí finanční prostředky, které převzal do úschovy na základě smlouvy o úschově podle § 747 odst. 1, 2 obč. zák. (§ 2402 až 2408 o. z.), spáchal tento trestný čin jako osoba, která má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného podle § 206 odst. 4 písm. b) tr. zákoníku, neboť smlouva o úschově zakládá konkrétní rozsah povinnosti opatrovat uschovanou věc a jejím obsahem je primárně povinnost nakládat s uschovanou věcí tak, aby nedošlo k jejímu poškození nebo zničení, a současně jde o povinnost vyplývající i z § 56a zákona č. 85/1996 Sb., podle něhož je povinen uvedené věci převzaté do správy (tedy i úschovy) uložit na zvláštní účet.

33. Z uvedených důvodů Nejvyšší soud považoval soudy použitou právní kvalifikaci podle § 206 odst. 1, odst. 4 písm. b), odst. 5 písm. a) tr. zákoníku za zcela správnou, když ve vztahu ke kvalifikačnímu znaku podle odstavce 5 uvedeného ustanovení obviněný žádné výhrady nevznese a výše škody 14 000 000 Kč dosahuje škody velkého rozsahu (srov. § 138 odst. 1 tr. zákoníku). Při závěru o správnosti tohoto právního posouzení jsou námitky obviněného o tom, že měl být jeho čin posouzen jako jiný trestný čin, např. jako neoprávněné užívání cizí věci podle § 207 tr. zákoníku, neopodstatněné, protože každý protiprávní čin, který vykazuje všechny znaky uvedené v trestním zákoníku, je trestným činem, a to takovým, jehož znaky byly zjištěným a popsáním jednáním naplněny. Proto ho obecně nelze považovat za trestný čin jiný, jehož znaky prokázány a naplněny nebyly (srov. přiměřeně např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 8. 2014, sp. zn. [8 Tdo 830/2014](#), či ze dne 28. 1. 2015, sp. zn. [8 Tdo 1576/2014](#)).

34. O obviněným požadovaný trestný čin podle § 207 tr. zákoníku se nemůže jednat mimo uvedeného i proto, že tato právní kvalifikace je možná jen v případě úmyslu cizí věc užívat pouze přechodně, tudíž nikoli trvale, jak tomu bylo v posuzované věci, v níž obviněný peníze převedl na účet do jiné banky, v jiném státě, o čemž světitel nevěděl a nemohl s nimi jakkoli disponovat. Navíc obviněný svěřené finanční prostředky poškozenému, až na jejich nepoměrně malou část, nikdy nevrátil. Uvedený požadavek obviněného proto nemá oporu v žádných výsledcích provedeného dokazování.

35. Nebylo možné připustit ani výhrady, jimiž obviněný poukazoval na to, že se jedná výhradně o občanskoprávní vztah, protože ze všech shora rozvedených skutečností, zejména vzhledem k povaze a závažnosti činu odvíjející se od výše sumy, již si poškozený přivlastnil, jde o vysoce společensky škodlivé jednání, na něž se zásada subsidiarity trestní represe a ultima ratio nedá použít (srov. stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 30. 1. 2013, sp. zn. [Tpjn 301/2012](#), uveřejněné pod č. 26/2013 Sb. rozh. tr.). Lze jen dodat, že civilní řízení, které vyústilo ve schválení soudního smíru mezi poškozenou společností a obviněným na základě usnesení Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 2. 5. 2014, sp. zn. 26 C 181/2013, na tomto závěru nemůže nic změnit, obzvláště za situace, kdy v trestním řízení bylo prokázáno, že obviněný do jeho pravomocného skončení dobrovolně poškozené společnosti zpronevěřenou částku neuhradil.

36. Protože Nejvyšší soud shledal, že o vině obviněného bylo rozhodnuto na podkladě zákona a v souladu se všemi jím stanovenými zásadami, dovolání posoudil jako zjevně neopodstatněné a jako takové je podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl.